T089 ATĐ 1 (22) Luận A Tỳ Đạt Ma Pháp Uẩn Túc Q2-Chi Dự Lưu

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 351

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC
QUYEÅN 2
Phaåm 2: CHI DÖÏ LÖU

Luùc ñoù, Ñöùc Baïc-giaø-phaïm nguï taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä- ña, thuoäc thaønh Thaát-la-phieät. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo vôùi toaøn chuùng Bí-soâ: Coù boán phaùp neáu ai sieâng naêng tu taäp thì goïi laø ngöôøi laøm ñöôïc nhieàu vieäc. Ñoù laø boán phaùp naøo? Töùc laø: 1. Luoân gaàn guõi baäc Thieän só. 2. Laéng nghe chaùnh phaùp. 3. Ñuùng lyù maø khôûi yù. 4. Phaûi tuøy phaùp haønh. Toaøn theå caùc thaày Bí-soâ neân hoïc taäp nhö theá naøy: Chuùng ta caàn phaûi gaàn guõi cuùng döôøng baäc Thieän só, moät loøng cung kính laéng nghe chaùnh phaùp, ñuùng nhö lyù maø quan saùt nghóa lyù nhieäm maàu saâu xa, luoân sieâng naêng tinh taán tu haønh haïnh phaùp tuøy phaùp. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân muoán toùm taét caùc nghóa vöøa noùi neân ñoïc keä: Quyù thay! Gaëp Thieän só, Gioûi döùt nghi, theâm tueä, Khieán keû ngu thaønh trí, Gaàn guõi baäc trí tue.ä Neân gaàn baäc Thieän só, Khi thaân caän baäc aáy, Thì nghi döùt, tueä taêng, Khieán keû ngu thaønh trí. Theá naøo laø Thieän só? Thieän só chính laø Phaät vaø caùc ñeä töû cuûa Ngaøi, vaø laïi coù nhöõng Boå-ñaëc-giaø-la ñaày ñuû giôùi haïnh vaø ñaïo ñöùc, ñaõ lìa boû tyø veát nhô baån, thaønh töïu söï ñieàu phuïc caùc phaùp thieän. Laø ngöôøi coù theå tieáp noái ngoâi vò cuûa boån sö, thaønh töïu caùc ñöùc cao quyù. Laø ngöôøi luoân bieát xaáu hoå hoái loãi aên naên, kheùo leùo giöõ gìn ham hoïc hoûi, ñaày ñuû kieán

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 352

thöùc hieåu bieát. Öa suy tö löïa choïn, thích tính keå suy löôøng, coù tính chaát ham thích quan saùt tìm hieåu, thoâng minh lanh lôïi hieåu bieát ñaày ñuû. Tueä döùt nghó truy caàu, coù ñöôïc caùc loaïi trí tueä töø boû tham saân si. Soáng ñieàu thuaän trong coõi ñieàu thuaän, soáng vaéng laëng trong coõi vaéng laëng, soáng giaûi thoaùt trong caûnh giaûi thoaùt, dieät ñoä vôùi dieät ñoä, dieäu giaùc vôùi dieäu giaùc, Nieát-baøn vôùi Nieát-baøn. Ham thích ñieàu thuaän vôùi caùc Ñeá, lìa boû kieâu maïn vaø chôi bôøi phoùng tuùng, ham thích nhaãn nhuïc, nhu hoøa hieàn töø vaø thaät thaø ngay

thaúng ñeå thaáy ñöôïc ñaïo Nhö nhö. Luoân chuyeân chuù töï ñieàu phuïc chính mình, chuyeân chuù giuùp mình luoân yeân tónh vaéng laëng tòch tónh, chuyeân chuù töï mình luoân soáng trong Nieát-baøn tòch dieät, cuõng vöøa phaân thaân ñeå daïo chôi qua khaép ñaát nöôùc, kinh ñoâ thaønh thò vaø caùc thoân xoùm. Vieäc mong caàu aên maëc v.v..., luoân coù ñöôïc ñaày ñuû, thaät thaø ngay thaúng, ñieàu hoøa thích hôïp ñaày ñuû, thì thaät thaø ngay thaúng vaø ñieàu thuaän veïn toaøn, nhaãn nhuïc nhu hoøa hieàn töø ñaày ñuû, thì nhaãn nhuïc vaø hieàn hoøa veïn toaøn. Cuùng döôøng cung kính ñaày ñuû, thì cuùng döôøng vaø cung kính veïn toaøn, chaùnh haïnh giöõ caên moân ñaày ñuû, thì chaùnh haïnh vaø giöõ caên haïnh veïn toaøn; pheùp taéc vieäc laøm ñaày ñuû, thì pheùp taéc vaø vieäc laøm veïn toaøn. Veà tín giôùi (thi la) vaø vaên xaû - tueä töï mình coù ñaày ñuû tònh tín, cuõng sieâng naêng khuyeân giuùp taát caû höõu tình cuõng coù ñaày ñuû tònh tín nhö mình. Töï mình coù ñaày ñuû giôùi haïnh vaên xaû - tueä - tònh tín, cuõng sieâng naêng khuyeân giuùp taát caû höõu tình cuõng coù ñaày ñuû giôùi haïnh vaø vaên xaû tueä nhö mình. Ñoù goïi laø baäc Thieän só. Vì sao goïi laø Thieän só? Noùi veà Thieän só laø phaûi lìa boû caùc phaùp baát thieän maø thaønh töïu ñöôïc caùc phaùp thieän, phaûi ñaày ñuû vaø thaønh töïu ñöôïc boán thöù nieäm truï (töù nieäm xöù), boán thöù chaùnh tín (töù chaùnh caàn), boán thöù thaàn tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy thöù giaùc chi, taùm chi Thaùnh ñaïo (taùm chaùnh ñaïo). Neân goïi laø baäc Thieän só. Ñoái vôùi baäc Thieän só nhö vöøa keå thì luoân gaàn guõi haàu hai thôø phuïng, cung kính cuùng döôøng, ñoù goïi laø hay gaàn guõi baäc Thieän só. Laéng nghe chaùnh phaùp laø sao? Nghóa laø luoân gaàn guõi cuùng döôøng caùc baäc Thieän só, nhöõng ñieàu gì chöa chính thöùc hieån baøy roõ raøng thì khieán cho chính thöùc ñöôïc khai ngoä. Duøng trí tueä xeùt hieåu thaáu suoát caùc vaên nghóa thaät nhieäm maàu saâu kín, duøng ñuû moïi phöông caùch, phöông tieän tuyeân noùi dieãn giaûng trình baøy xaùc ñònh chæ roõ. Duøng voâ löôïng phaùp moân maø chính thöùc chæ baøy khoå taäp dieät ñaïo chính thöùc laø khoå, laø taäp,

laø dieät, laø ñaïo. Theá naøo laø duøng voâ löôïng phaùp moân maø chính thöùc chæ baøy khoå chính laø khoå? Nghóa laø chính thöùc chæ roõ raèng: Sinh laø khoå, giaø laø khoå, beänh laø khoå, cheát laø khoå, gheùt nhau maø gaëp nhau hoaøi laø khoå, thöông nhau maø phaûi xa nhau laø khoå, caàu mong maø khoâng ñöôïc laø khoå. Toùm taét maø noùi thì taát caû naêm uaån ñeàu laø khoå, neân coù tuïng: Caùc uaån khôûi laø khoå, Sinh vaø xuaát cuõng khoå, Sinh roài giaø roài khoå, Beänh vaø cheát ñeàu khoå. Coù phieàn naõo laø khoå, Sinh roài truï cuõng khoå, Khoâng maõn hoái haän khoå, Khoâng khuaát phuïc cheát, khoå. Ngöôøi khoâng trí laø khoå, Taêng yeát tra tö: khoå, Keû ngu sinh töû khoå, Troâi daït nhieàu kieáp: khoå. Ñaây laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ baøy khoå chính laø khoå. Theá naøo laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ baøy, taäp chính laø taäp (chöùa nhoùm)? Nghóa laø chính thöùc chæ roõ raèng: Sau aùi laïi coù aùi, vui möøng thích thuù laøm aùi duïc, ai ai cuõng ham thích aùi duïc. Vì töø xöa ñeán nay thì aùi laø goác cuûa caùc khoå, laø ñaàu moái cuûa caùc ñöôøng döõ. AÙi hay gaây taïo ra caùc duyeân, söï

chöùa nhoùm ñeàu daáy khôûi, hay khôûi leân vieäc chöùa nhoùm tích tuï, trong phaùp hieän khôûi, caùc khoå laøm hö hoaïi thaân theå vaø caùc khoå sau naøy laïi töø ñaây maø sinh ra. Nhö tuïng noùi: Do aùi, boû thaày thuoác, Goác ung nhoït daây quaán, Chöa ñieàu phuïc taát caû, Luoân chieâu caûm caùc khoå. Nhö caây chöa böùng goác, Chaët roài laïi sinh ra, Chöa böùng aùi, tuøy mieân, Luoân chieâu caûm caùc khoå. Nhö teân ñoäc trong mình, Maõi toån haïi söùc khoûe, Chuùng sinh coøn trong aùi,

Luoân toån haïi caên thieän. Ñoù laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ roõ raèng taäp chính laø taäp. Theá naøo laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ baøy dieät chính laø dieät? Nghóa laø chíùnh thöùc chæ roõ raøng nhö tröôùc vöøa noùi: Sau aùi coøn coù aùi, vui möøng thích thuù laøm caùc aùi duïc, ai ai cuõng ham thích aùi duïc... Caùc thöù nhö theá thì phaûi dieät tröø cho heát ñöøng ñeå soùt tyù naøo, haõy buoâng boû, oùi möûa ra, lìa boû heát, dieät heát caùc nhieãm tröôùc, phaûi yeân laëng, tòch tónh vónh vieãn thì goïi ñoù laø nhaø cöûa laø choã nöông thaân. Cuõng goïi ñoù laø caùc thöù teân nhö: Laø beán ñoã (beán baõi ñaäu ghe taøu), laø nôi cöùu hoä, nôi nöông nhôø, choã trôû veà, choã ñeán, cuõng goïi laø nôi khoâng beänh hoaïn, khoâng loaïn ñoäng, khoâng maát, khoâng bò thieâu ñoát, khoâng noùng naûy, cuõng goïi laø nôi an oån, nôi khoâng coù sôï haõi, laø vieäc thaùnh thieän, laø söï toát laønh, laø Nieát- baøn... Neân coù tuïng: Quaû Sa-moân roát raùo, Khen ngôïi söï ñieàu phuïc, Dieät döùt saïch ngaõ maïn, Maõi chöùng daáu cam loà. Trôû veà ôû nhaø xöa, Phaät khen cung ñieän ñeïp, Döùt haún söï sôï haõi, Luoân an oån bôø kia. ÔÛ choã khoâng coøn khoå, Vónh vieãn thoaùt haàm saâu, Thaéng nghóa neân öùng cuùng, Soáng trí tueä Thaùnh möøng. Khoâng coøn giaø beänh cheát, Khoâng saàu lo khoå naõo, Nhoû khoù thaáy beán bôø, Dieät ñeá khoâng ñoàng loaïi. Ñoù laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ baøy roõ raèng dieät ñích thöïc laø dieät. Theá naøo laø voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ roõ raèng ñaïo chính laø ñaïo? Nghóa laø chính thöùc chæ roõ raèng: Con ñöôøng naøy, vieäc laøm naøy, ñaïo naøy töø xa xöa ñeán nay, ñoái vôùi caùc khoå naõo thì noù coù theå caét ñöùt dieät tröø, noù laøm cho oùi möûa heát ra, dieät heát, lìa heát caùc oâ nhieãm. Noù dieät heát taát caû, giuùp mình ñöôïc yeân tònh laëng leõ troáng vaéng, döùt maát taát caû moät caùch vónh vieãn. Con ñöôøng ñoù laø gì? Ñoù laø taùm chi Thaùnh ñaïo: Thaáy

ñuùng, suy nghó ñuùng, noùi ñuùng, laøm ñuùng, soáng ñuùng, sieâng naêng coá gaéng ñuùng, nghó nhôù ñuùng, trí tueä ñuùng. Neân coù tuïng: Moät coõi thaät huøng vó, Nhö chim giöõa trôøi xanh, Ñem thieàn ñònh Maâu-ni, Dieãn noùi nhieàu khaép chuùng. Thöông xoùt noùi moät coõi, Thaáy ñaïo ñôøi soáng döùt, Xöa nay doøng thaùc cuoán, Ñaïo naøy kheùo vöôït qua. Gioûi ñieàu tònh roát raùo, Döùt ñöôïc doøng sinh töû, Thaáu suoát khaép caùc coõi, Gioûi môû saùng maét ñaïo. Nhö soâng Haèng chaûy xieát, Thoaùt nhanh ra bieån khôi, Chæ baøy ñaïo tueä lôùn, Nhanh choùng

chöùng Nieát-baøn. Thöôøng xoùt khaép chuùng sinh, Ñoä ngöôøi chöa nghe phaùp, Daïy baûo chuùng trôøi ngöôøi, Kính caån thoaùt bieån höõu. Ñoù laø duøng voâ löôïng phaùp moân chính thöùc chæ roõ raèng ñaïo chính laø ñaïo. Neáu ñoái vôùi caùc chaùnh phaùp vöøa ñöôïc noùi ñoù maø ham thích laéng nghe, thoï trì roát raùo, ham hieåu roõ, quan saùt chieâm nghieäm, tìm toøi suy nghó, suy xeùt nghieân cöùu, ham thaáu suoát, giao tieáp, ham quaû chöùng, ham ñöôïc chöùng quaû..., vì nghe phaùp neân maïnh daïn ñaïp leân moïi trôû ngaïi gian khoå, tai öông hoaïn naïn cuûa con ñöôøng taét ñaày hieåm trôû, vöôït bieân giôùi chæ roõ choán daïo chôi treân con ñöôøng lôùn theânh thang baèng phaúng yeân bình khoâng chuùt hieåm nguy. Vì coù thoï trì neân thöôøng duøng nhó caên ñoái vôùi lôøi dieãn giaûng chaùnh phaùp maø phaùt sinh nhó thöùc cao quyù. Nhö theá goïi laø laéng nghe chaùnh phaùp. Theá naøo goïi laø ñuùng lyù maø khôûi yù (taùc yù)? Nghóa laø ñöôïc nghe baäc Thieän só dieãn giaûng chaùnh phaùp roài thì trong loøng voâ cuøng haân hoan möøng rôõ: OÂi kyø dieäu thay! Ñöùc Theá Toân sao kheùo dieãn noùi chaùnh phaùp nhieäm maàu saâu xa nhö theá! Khoå maø Ñöùc Phaät noùi chính laø khoå, khoå thaät! Taäp maø Ñöùc Phaät noùi chính laø söï chöùa nhoùm caùc khoå. Dieät maø Ñöùc

Phaät noùi ñoù ñuùng thaät laø söï tónh laëng haèng cöûu, vaø ñaïo maø Ñöùc Phaät chæ baøy thaät söï laø nhöõng giaùo phaùp nhieäm maàu quaù! Vì loøng ngöôøi aáy haân hoan möøng vui nhö theá neân daãn ñeán vieäc nhieáp phuïc kieàm cheá laøm chuû ñöôïc taâm tình, tuøy theo caùc vieäc caàn nhieáp phuïc ñieàu nhieáp, roài khôûi leân yù nieäm tìm hieåu suy xeùt quan saùt ñuùng ñaén caùc lôøi vaên nghóa lyù thaät saâu xa tuyeät dieäu kia. Nhö theá goïi laø ñuùng lyù maø taùc yù (khôûi phaùt yù nieäm). Theá naøo laø phaùp tuøy phaùp haønh? Nghóa laø ngöôøi naøy cöù luoân luoân xoay vaàn ñuùng lyù taùc yù, khôûi yù nieäm tìm hieåu suy xeùt quan saùt ñuùng ñaén caùc vaên nghóa saâu xa tuyeät dieäu roài thì lieàn coù ñöôïc söï xuaát ly, xa lìa do naêm phaùp thieän cao quyù sinh ra, naêm phaùp aáy laø: Tín, tinh taán, nieäm, ñònh, tueä. Ngöôøi aáy ñoái vôùi naêm phaùp thieän quyù baùu seõ daãn ñeán söï xa lìa vaø xuaát ly maø tu taäp kieân trì beàn bæ, khoâng heà giaùn ñoaïn, luoân luoân coá gaéng gia haïnh taêng cao ñoä. Nhö theá goïi laø phaùp tuøy phaùp haønh. Luoân sieâng naêng tu haønh phaùp tuøy phaùp haønh thì lieàn ñöôïc chöùng nhaäp vaøo chaùnh taùnh ly sinh. Sôû dó ñöôïc chaùnh taùnh ly sinh laø do sieâng tu phaùp tuøy phaùp haønh, sôû dó hay ñöôïc taát caû phaùp tuøy phaùp haønh laø do ñuùng lyù quan saùt caùc nghóa lyù nhieäm maàu thaâm dieäu, sôû dó hay quan saùt caùc nghóa lyù thaâm dieäu laø do thöôøng hay cung kính laéng nghe chaùnh phaùp, sôû dó hay laéng nghe chaùnh phaùp laø do hay gaàn guõi cuùng döôøng caùc baäc Thieän só. Neáu ai hay gaàn guõi cung kính cuùng döôøng baäc Thieän só thì lieàn ñöôïc nghe giaûng noùi chaùnh phaùp, khi nghe chaùnh phaùp thì lieàn kheùo ñuùng lyù tìm hieåu quan saùt caùc nghóa lyù saâu xa maàu nhieäm, khi ñaõ ñi ñuùng lyù quan saùt caùc nghóa lyù saâu xa maàu nhieäm thì thöôøng hay tieán tu caùc phaùp tuøy phaùp haønh, khi ñaõ sieâng naêng tu haønh caùc phaùp tuøy phaùp haønh thì lieàn ñöôïc vaøo thaúng chöùng taùnh ly sinh. Gioáng nhö treân ñænh nuùi cao khi möa rôi taàm

taõ thì ñaàu tieân laø caùc khe, laïch ñaày nöôùc. Khi caùc khe, laïch ñaày nöôùc roài thì ñeán caùc suoái nhoû môùi ñaày, khi caùc suoái nhoû ñaày nöôùc roài thì môùi ñeán caùc suoái lôùn ñaày nöôùc, sau ñoù môùi ñeán caùc soâng beù ñaày nöôùc, roài môùi ñeán caùc soâng to ñaày nöôùc, roài môùi ñeán bieån caû daàn daàn traøn ñaày... Bieån caû Thaùnh ñaïo cuõng nhö theá. Tröôùc heát caàn phaûi gaàn guõi cuùng döôøng caùc baäc Thieän só, roài môùi ñöôïc nghe chaùnh phaùp, nghe chaùnh phaùp roài thì môùi ñuùng lyù maø quan saùt caùc nghóa lyù saâu kín nhieäm maàu, coù quan saùt ñuùng lyù caùc nghóa lyù thaâm dieäu roài, thì môùi coù theå tieán tu caùc phaùp tuøy phaùp haønh. Khi ñaõ sieâng naêng tu haønh phaùp tuøy phaùp haønh ñöôïc ñaày ñuû vieân maõn roài, thì môùi nhaäp ñöôïc vaøo chaùnh taùnh ly sinh. Khi ñaõ nhaäp vaøo chaùnh taùnh ly sinh, thì lieàn ñöôïc goïi laø ñaõ sinh tröôûng taùm chi Thaùnh ñaïo, töùc laø chaùnh kieán v.v..., nhö tröôùc ñaõ noùi.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 357

Nhö theá boán thöù naøy goïi laø Chi Döï löu. Do boán thöù naøy maø ñoái vôùi doøng Thaùnh ñaïo coù theå thaâu nhaän ñöôïc, coù theå ñeán ñöôïc tuøy moïi luùc, coù laøm xong vieäc, coù theå ñaày ñuû, coù tieáp xuùc, coù theå chöùng vaø coù theå vì ñöôïc chöùng ñaéc cho neân goïi laø Chi Döï löu. Laïi boán thöù naøy ñoái vôùi doøng Thaùnh ñaïo coù theå tuøy thuaän, coù theå taêng tröôûng theâm lôùn, coù theå trang söùc toát ñeïp, trang hoaøng ñaày ñuû maø soáng, coù theå laø choã thöôøng an laïc trôï giuùp tö löông, cho neân goïi laø Chi Döï löu. Laïi boán chi naøy do lôøi theâm lôøi, do caùc töôûng cuøng vôùi töôûng neâu baøy ra maø noùi laø Chi Döï löu. Cho neân goïi laø Chi Döï löu. ----------

Phaåm 3: CHÖÙNG TÒNH, Phaàn 1

Luùc ñoù, Ñöùc Baïc-giaø-phaïm nguï taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä- ña, thuoäc thaønh Thaát-la-phieät. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo vôùi chuùng Bí- soâ: Neáu coù caùc loaøi höõu tình ñoái vôùi lôøi daïy baûo cuûa caùc thaày maø phaùt sinh loøng tin töôûng laéng nghe thoï nhaän, laïi coù theå vaâng lôøi laøm theo, thì caùc thaày neân thöông xoùt duøng taát caû moïi phöông caùch vaø phöông tieän khuyeân baûo khuyeán khích, khieán cho hoï ñöôïc truï vaøo boán thöù chöùng tònh. Boán thöù ñoù laø: 1. Phaät chöùng tònh. 2. Phaùp chaùnh tònh. 3. Taêng chöùng tònh. 4. Thaùnh sôû aùi giôùi (Giôùi ñöôïc baäc Thaùnh yeâu thích). Vì sao nhö theá? Vì coù caùc giôùi ñaát, nöôùc, löûa, gioù, goïi ñoù laø boán thöù ñaïi, coù theå nhaän cho söûa ñoåi deã daøng. Nhöng moät khi ñaõ thaønh töïu ñöôïc boán thöù chaùnh tònh kia roài thì caùc haøng ñeä töû Phaät taát khoâng theå caûi ñoåi deã daøng ñöôïc. Do ña vaên hoïc nhieàu maø caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät thaønh töïu ñöôïc boán thöù chöùng tònh ñoù roài, neáu laïi coøn bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, baøng sinh vaø coõi quyû..., thì khoâng theå naøo coù ñieàu naøy ñöôïc. Do vaäy, neáu ai nghe lôøi daïy baûo cuûa caùc thaày maø laéng nghe tin töôûng, nhaän laõnh vaø tuaân haønh, thì caùc thaày haõy neân thöông xoùt duøng ñuû moïi phöông tieän maø khuyeán khích, giuùp ñöõ cho hoï ñöôïc truï vaøo boán phaùp chöùng tònh ñoù. 1. Theá naøo laø Phaät chöùng tònh? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi ñaây laø caùc ñeä töû cuûa Thaùnh, do töôùng

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 358

nhö theá maø tuøy nieäm nhôù nghó ñeán chö Phaät. Baûo raèng Ñöùc Theá Toân ñaây laø baäc Nhö Lai A La Haùn Chaùnh Ñaúng Giaùc, Minh Haïnh Vieân Maõn, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Tröôïng Phu, Ñieàu Ngöï Só, Thieân Nhaân Sö, Phaät, Baïc Giaø Phaïm. Noùi: "Ñaây, ôû ñaây": Nghóa laø coõi Duïc naøy, hoaëc theá giôùi naøy, chaâu Thieäm Boä naøy. Laïi coù nôi noùi: Ñaây, töùc laø thaân naøy, do caùc söï giöõ gìn giöõa nhau vaø caùc thaân xaùc (trì ñaúng trì khu ñaúng khu) tuï hoïp laïi maø coù ñöôïc caùi töï theá. Laïi coù choã noùi: Ñaây laø choã sinh naøy (cuoäc ñôøi naøy, ñôøi soáng naøy). Phaät vaø caùc ñeä töû, caùc vò tieân Maâu-ni, caùc baäc trí tueä saùng suoát, caùc baäc gioûi ñieàu phuïc, caùc baäc gioûi ñieàu thuaän. Laïi coù choã noùi: Ñaây, nghóa laø caùc giaùo phaùp naøy ñem truyeàn trao daïy baûo, khuyeân raên dieãn giaûng kheùo leùo..., cho neân goïi laø "Ñaây". Noùi ñeä töû Thaùnh: Chính laø chæ cho Phaät Phaùp Taêng. Quy y Phaät Phaùp Taêng roài neân goïi laø ñeä töû cuûa Thaùnh. Do caùi töôùng nhö theá maø tuøy nieäm nhôù nghó ñeán Phaät, laø do töôùng naøy, phaùp moân naøy, lyù naøy ôû choã chö Phaät maø khôûi yù nieäm tuøy nieäm, chuyeân chuù nhôù nghó khoâng queân maát, khoâng ñeå soùt, khoâng maát phaùp taùnh, taâm saùng suoát, taùnh nhôù roõ raøng, cho neân noùi laø do töôùng nhö theá maø tuøy nieäm nhôù nghó ñeán Phaät. Noùi "Nghóa laø, töùc laø baûo": Töùc laø töôùng nhö theá, hình traïng nhö theá, chuûng loaïi nhö theá. Neân noùi laø "töùc laø"ø. Noùi "ñaây": Nghóa laø giôùi nhö theá, phaùp nhö theá, tueä nhö theá, thaàn thoâng nhö theá, giaûi thoaùt nhö theá, truï nhieàu (ña truï) nhö theá. Neân goïi laø "ñaây, naøy". Noùi "Theá Toân": Sau naøy seõ giaûi thích. Noùi "Nhö Lai": Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Töø ñeâm Boà-taùt chöùng quaû Boà-ñeà Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng..., cho ñeán ñeâm Phaät nhaäp coõi Nieát- baøn voâ dö y, trong khoaûng thôøi gian ñoù, neáu coù nhöõng ñieàu ñöôïc noùi ra, tuyeân döông, trình baøy, dieãn giaûng v.v..., thì taát caû ñeàu laø Nhö caû, nghóa laø khoâng coù hö voïng, khoâng bieán dôøi ñoåi khaùc, chaéc thaät ñuùng lyù, khoâng ñieân ñaûo laàm laãn, taát caû ñeàu duøng chaùnh tueä nhö thaät thaáy bieát roài môùi noùi, môùi dieãn giaûng, neân goïi laø Nhö Lai. A-la-haùn, toùm taét coù hai thöù tính chaát A-la-haùn, laø taùnh höõu vi vaø taùnh voâ vi. Theá naøo laø taùnh höõu vi A-la-haùn? Nghóa laø caùi ñöôïc veà quaû vaø caùi ñöôïc veà ñöôïc, caùc thöù caên vaø löïc voâ hoïc, giôùi (thi la) voâ hoïc, caên thieän voâ hoïc, möôøi phaùp voâ hoïc vaø nhöõng chuûng loaïi cuûa caùc phaùp voâ hoïc v.v..., ñoù goïi laø taùnh höõu vi A-la-haùn.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 359

Theá naøo laø taùnh voâ vi A-la-haùn? Nghóa laø tham - saân - si, taát caû caùc phieàn naõo thaáy ñoaïn döùt, vöôït leân treân taát caû caùc coõi, ñoaïn döùt heát noùi naêng, ba thöù löûa cuõng yeân tónh vónh vieãn, tieâu khaùt heát haún, kieâu ngaïo phoùng tuùng cuõng lìa xa, hang ñoäng nhaø cöûa ñeàu phaù saïch, vöôït khoûi boán doøng thaùc luõ. Roát raùo toät baäc neân lìa boû, dieät ñoä vaø Nieát-baøn. Theá neân goïi laø taùnh voâ vi A-la-haùn. Nhö Lai ñaõ thaønh töïu ñaày ñuû veïn toaøn caùc ñieàu

ñaõ noùi veà höõu vi vaø voâ vi A-la-haùn nhö theá, cho neân goïi laø A-la-haùn. Laïi coøn tham saân si vaø caùc phieàn naõo khaùc ñeàu phaûi ñoaïn tröø, ñoái vôùi ñieàu ñoù Nhö Lai ñaõ ñoaïn döùt, ñaõ bieát khaép töø laâu. Gioáng nhö caây ña la ñaõ bò bôùi tung goác reã vaø beû ngoïn khoâng coøn soùt chuùt gì. Vaø ngay caû ôû ñôøi sau seõ vónh vieãn khoâng coøn sinh laïi nöõa. Neân goïi laø A-la-haùn. Vaû laïi, ba nghieäp aùc cuûa thaân ngöõ yù ñeàu phaûi tröø döùt, thì ñoái vôùi vieäc ñoù Nhö Lai ñaõ ñoaïn döùt, bieát khaép vaø cho ñeán roäng noùi. Neân goïi laø A-la-haùn. Laïi chö Phaät töø quaù khöù ñeàu ñaõ lìa xa moïi ñieàu xaáu aùc baát thieän. Neáu coù nhöõng taïp nhieãm vaø caùc quaû khoå dò thuïc thì sau naøy seõ bò thieâu ñoát tôi bôøi. Do ñoù trong ñôøi vò lai seõ vónh vieãn khoâng coøn sinh laïi nöõa. Nay Ñöùc Phaät cuõng nhö theá, neân goïi laø A-la-haùn. Laïi Ñöùc Phaät Theá Toân ñaõ thaønh töïu ñöôïc caùc coâng ñöùc thaät toát laønh cao quyù, laø baäc xöùng ñaùng thoï höôûng caùc thöù quyù hieám ñeïp ñeõ nhaát veà y phuïc, aên uoáng, ngoïa cuï, thuoác men vaø moïi thöù vaät duïng cuùng döôøng khaùc, cho neân goïi laø A-la-haùn. Nhö coù tuïng: ÔÛ ñôøi ñaùng thoï duïng, Caùc vaät thaät quyù hieám, Nhö Lai xöùng ñaùng nhaän, Neân goïi laø A-la-haùn. Baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Coù taát caû caùc phaùp coù tính chaát ñuùng ñaén thì taát caû Nhö Lai ñeàu thaáy bieát hieåu roõ, thaáu suoát roõ raøng ñuùng nhaát, neân goïi laø Chaùnh Ñaúng Giaùc. Coøn caùc thöù phaùp, ñoù laø boán nieäm truï, boán chaùnh ñaúng, boán thöù thaàn thoâng, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, taùm chi Thaùnh ñaïo, taát caû Nhö Lai ñeàu thaáy bieát, hieåu roõ, thaáu suoát roõ raøng ñuùng nhaát, neân goïi laø Chaùnh Ñaúng Giaùc. Laïi ñoái vôùi taát caû caùc thöù khoå taäp dieät ñaïo ñeàu coù theå hieåu bieát ngay ñôøi naøy, coù theå chöùng ñöôïc caùc ñaïo quaû nhö quaû Döï löu, quaû Nhaát lai, quaû Baát hoaøn vaø quaû A-la-haùn. Laïi coù theå chöùng ñöôïc trí thoâng suoát tuùc truï tuøy nieäm (hieåu bieát caùc ñôøi quaù khöù), chöùng ñöôïc trí thoâng suoát töû sinh, chöùng ñöôïc trí thoâng suoát laäu taän, chöùng ñöôïc ñaïo thoâng suoát hay dieät

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 360

heát tham saân si, kieâu maïn, loãi laàm (caáu ñaïo)... Taát caû Nhö Lai ñeàu thaáu bieát, hieåu roõ moät caùch ñuùng ñaén roõ raøng nhaát, raát thaønh thaät, kieân trì, aân caàn traân troïng maø khôûi yù nieäm (taùc yù). Do nhaân duyeân ñoù, phaùp moân ñoù, nghóa lyù ñoù, vaø töôùng hieåu bieát ñuùng ñaén roõ raøng nhaát ñoù, neân goïi laø Chaùnh Ñaúng Giaùc. Minh Haïnh vieân maõn. Theá naøo laø Minh? Nghóa laø coù ba thöù Minh voâ hoïc: 1. Laø Minh voâ hoïc taùc chöùng tuùc truï tuøy nieäm. 2. Laø Minh voâ hoïc taùc chöùng töû sinh. 3. Laø Minh voâ hoïc taùc chöùng laäu taän. Ñoù goïi laø Minh. Theá naøo laø Haïnh? Nghóa laø Phaät coù caùc thöù voâ hoïc veà thaân luaät nghi, veà ngöõ luaät nghi, vaø ñôøi soáng thanh tònh. Ñoù goïi laø Haïnh. Laïi coøn, Phaät coù caùc oai nghi cöû chæ raát cao ñeïp, tôùi lui nhìn ngoù, co duoãi, cuùi ngaång, khi maëc Taêng-giaø-leâ, khi ñaép y mang baùt..., taát caû ñeàu teà chænh, ngay ngaén, nghieâm trang. Ñoù goïi laø Haïnh. Haïnh naøy cuøng vôùi Minh tröôùc, neân goïi chung laø Minh Haïnh. Nhö Lai ñaõ thaønh töïu ñaày ñuû veïn toaøn Minh Haïnh nhö theá, luoân luoân soáng moät caùch trong traéng, moät caùch vi

dieäu tuyeät vôøi, moät caùch khoâng laàm loãi. Theá neân goïi laø Minh Haïnh veïn toaøn. Noùi Thieän Theä, laø Ñöùc Phaät ñaõ thaønh töïu ñöôïc choán cöïc laïc an oån khoâng khoù khaên, daãn thaúng ñeán Phaùp tuyeät dieäu nhieäm maàu, neân goïi laø Thieän Theä. Laïi tham saân si vaø caùc thöù phieàn naõo khaùc sinh ra caùc thöù ngaên trôû, laøm khoù khaên cho vieäc tieán ñeán vôùi chaùnh phaùp thì ñoái vôùi ñieàu ñoù Nhö Lai ñaõ döùt heát, ñaõ bieát khaép. Nhö caây ña la ñaõ bò ñaøo tung goác reã vaø beû ngoïn neân khoâng theå sinh laïi ôû ñôøi sau nöõa, cho neân goïi laø Thieän Theä. Laïi nhö chö Phaät Theá Toân thôøi quaù khöù ñeàu nöông nhôø phaùp nhö thaät, nhôø ñaïo khoâng hö voïng maø vöôït thoaùt ra khoûi theá gian, coù ñaày ñuû coâng ñöùc cao quyù vi dieäu. Moät laàn ñeán vôùi Nieát-baøn laø ñeán maõi, moät khi rôøi khoûi coõi theá gian laø khoâng bao giôø trôû laïi. Nay Phaät cuõng theá, neân goïi laø Thieän Theä. Theá gian giaûi laø naêm uaån chaáp goïi laø theá gian. Nhö Lai ñoái vôùi naêm uaån ñaõ thaáy bieát hieåu roõ, thaáu suoát roõ raøng ñuùng nhaát, neân goïi laø Theá gian giaûi. Laïi naêm ñöôøng thì goïi laø theá gian. Nhö Lai ñoái vôùi ñieàu ñoù ñaõ thaáy bieát, hieåu roõ raøng ñuùng nhaát, neân goïi laø Theá gian giaûi. Laïi noùi saùu coõi cuõng goïi laø theá gian. Ñoái vôùi ñieàu naøy Nhö Lai ñaõ hieåu bieát thaáu suoát roõ raøng ñuùng nhaát neân goïi laø Theá gian giaûi.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 361

Laïi ba coõi goàm thaâu moät choã, cuõng goïi laø theá gian. Töø ñoù maø sinh, töø ñoù maø khôûi leân, töø ñoù maø ra. Ñoái vôùi caùc vieäc aáy, Nhö Lai ñaõ thaáy bieát, hieåu thaáu suoát raát roõ raøng ñuùng nhaát, neân goïi laø Theá gian giaûi. Voâ thöôïng tröôïng phu, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Coù caùc loaøi höõu tình hoaëc khoâng coù chaân, hoaëc hai chaân, boán chaân, nhieàu chaân, coù saéc hoaëc khoâng saéc, coù töôûng hoaëc khoâng töôûng, khoâng phaûi töôûng, khoâng phaûi khoâng töôûng... Trong soá ñoù thì Nhö Lai ñöôïc toân xöng laø baäc cao nhaát, ñaùng toân troïng quyù kính nhaát, cao toät baäc nhaát khoâng ai treân ñöôïc (voâ thöôïng). Do ñoù goïi laø Voâ thöôïng tröôïng phu. Ñieàu ngöï só, nghóa laø Phaät Theá Toân toùm taét ñaõ duøng ba caùch ñieàu phuïc cheá ngöï kheùo leùo nhaát ñeå cheá phuïc caùc loaøi höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä. 1. Laø ñoái vôùi moät loaïi ngöôøi phaûi duøng toaøn thoâ döõ. 2. Laø ñoái vôùi loaïi khaùc thì coù caû meàm deûo, thoâ döõ. 3. Laø ñoái vôùi moät loaïi ngöôøi chæ duøng toaøn meàm deûo, dòu daøng. Theá naøo laø Nhö Lai ñoái vôùi moät loaïi ngöôøi chæ duøng toaøn meàm deûo dòu daøng? Nghóa laø Ñöùc Nhö Lai vì ngöôøi aáy maø noùi dieäu haïnh (haïnh toát ñeïp) cuûa thaân naøy, haïnh toát ñeïp cuûa thaân naøy seõ chieâu caûm quaû dò thuïc, ñaây laø haïnh toát cuûa lôøi noùi. Haïnh toát cuûa lôøi noùi thì noù seõ chieâu caûm quaû dò thuïc, ñaây laø haïnh toát cuûa yù. Haïnh toát cuûa yù naøy thì noù seõ chieâu caûm quaû dò thuïc, ñaây laø trôøi, laø ngöôøi, laø ñöôøng thieän, laø coõi vui laø Nieát-baøn... Ñoù laø chæ duøng caùch meàm deûo dòu daøng. Theá naøo laø Nhö Lai ñoái vôùi moät loaïi ngöôøi phaûi duøng toaøn döõ daèn? Nghóa laø Ñöùc Nhö Lai noùi vôùi hoï: Ñaây laø haïnh aùc cuûa thaân, haïnh aùc cuûa thaân naøy seõ chieâu caûm quaû xaáu dò thuïc. Ñaây laø haïnh aùc cuûa lôøi noùi, haïnh xaáu cuûa lôøi noùi naøy seõ chieâu caûm quaû xaáu dò thuïc. Ñaây laø haïnh xaáu cuûa yù nghó, haïnh xaáu cuûa yù

naøy seõ chieâu caûm quaû xaáu dò thuïc. Ñaây laø ñòa nguïc, laø baøng sinh, laø coõi quyû, ñaây laø hieåm naïn, laø ñöôøng döõ, laø ñoïa laïc. Ñoù laø chæ duøng toaøn döõ daèn. Theá naøo laø Nhö Lai ñoái vôùi moät loaïi ngöôøi duøng caû meàm deûo dòu daøng vaø döõ daèn? Nghóa laø coù nhieàu luùc thì noùi ñaây laø haïnh toát cuûa thaân, cuûa lôøi noùi, cuûa yù nghó. Haïnh toát cuûa thaân, cuûa lôøi noùi, cuûa yù nghó seõ chieâu caûm quaû dò thuïc. Hoaëc coù nhieàu luùc laïi noùi ñaây laø haïnh xaáu cuûa thaân, cuûa lôøi noùi, cuûa yù nghó. Haïnh xaáu cuûa thaân, cuûa lôøi noùi, cuûa yù nghó seõ chieâu caûm quaû dò thuïc. Coù luùc thì noùi trôøi ngöôøi, ñöôøng thieän, coõi vui laø Nieát-baøn. Hoaëc coù khi laïi noùi veà ñòa nguïc, baøng sinh, coõi quyû, caùc hieåm naïn, ñöôøng döõ, ñoïa laïc... Ñoù laø vöøa meàm deûo vöøa döõ daèn. Ñöùc Nhö Lai ñoái vôùi moïi ngöôøi duøng ba thöù ñieàu ngöï kheùo leùo ñoù

maø ñieàu phuïc nhö theá, ngaên caám khieán cho ñöôïc tòch tónh tónh laëng nhö theá khoâng coøn gì caû. Döùt boû haún tham saân si vaø caùc thöù phieàn naõo khaùc khoâng coøn soùt tí naøo. Khieán hoï döùt haún, yeân tónh haún baèng nhöõng caùch ñieàu ngöï thaät cao quyù, kheùo leùo hieäu quaû, cao toät nhaát. Khieán hoï ñöôïc maùt meû tuyeät dieäu, döùt haún cong queo dô baån, kheùo leùo dieät tröø heát caùc thöù kieâu ngaïo hoãn laùo, giaáu gieám, dua nònh, toäi loãi, neân goïi Nhö Lai laø Ñieàu Ngöï Só. Thieân nhaân sö, nhö Ñöùc Theá Toân baûo thaày A-nan-ñaø: Ta khoâng nhöõng chæ laø Thaày cuûa caùc vò Bí-soâ, Bí-soâ Ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-saùchca... Maø ñoái vôùi caùc vò Trôøi, Ma, Phaïm, Sa-moân, Baø-la-moân v.v... vaø caùc chuùng trôøi, ngöôøi..., thì ta laø thaày, laø baäc thaày cao quyù, laø tuøy sö, laø baäc moâ phaïm, laø baäc moâ phaïm gioûi, cao quyù, laø baäc tuøy moâ phaïm (Tuøy: bieát öùng phoù thích nghi), vì hoï maø höôùng daãn dìu daét. Theá neân goïi Nhö Lai laø Thieân nhaân sö. Phaät laø Ñöùc Nhö Lai coù tri kieán voâ hoïc, trí tueä saùng suoát hieåu bieát ñaày ñuû, roõ raøng ñuùng ñaén nhö thaät taát caû caùc phaùp. Caùc trí tueä ñoù luoân phaùt khôûi ñaày ñuû vaø thaønh töïu, neân goïi laø Phaät. Nhö coù moät vò Ñaïi Baø-la-moân ñeán choã Phaät, duøng moät baøi keä ñeå khen ngôïi vaø hoûi Phaät: Leã Ñaïo sö treân ñôøi, Baäc Giaùc ngoä toái thöôïng, Duyeân gì coù meï cha, Toân kính goïi Phaät-ñaø? Thöông xoùt vò Baø-la-moân aáy, Ñöùc Theá Toân cuõng duøng baøi keä baûo vò aáy: Baø-la-moân neân bieát, Ta nhö khöù, lai Phaät, Thaønh töïu töôùng baäc giaùc, Neân ta teân Phaät-ñaø. Baø-la-moân neân bieát, Ta quaùn haønh ba coõi, Ñeàu coù phaùp sinh dieät, Neân ta teân Phaät-ñaø. Baø-la-moân neân bieát, Ta roõ vieäc phaûi ñoaïn, Vieäc tu chöùng ñaõ xong, Neân ta teân Phaät-ñaø. Baø-la-moân neân bieát,

Ta ñoái taát caû caûnh, Ñuû moïi trí hieåu bieát, Neân ta teân Phaät-ñaø. Baø-la-moân neân bieát, Ta töø voâ löôïng kieáp, Tu caùc haïnh thuaàn tònh, Traûi voâ löôïng sinh töû, Nay vôùi thaân roát sau, Lìa teân ñoäc phieàn naõo, Chöùng ñöôïc voâ thöôïng giaùc, Neân Ta teân Phaät-ñaø. Baïc-giaø-phaïm, coù phaùp thieän thì goïi laø Baïc-giaø-phaïm. Thaønh töïu ñöôïc caùc phaùp thieän voâ thöôïng hoaëc tu taäp caùc

phaùp thieän thì goïi laø Baïcgiaø-phaïm. Ñaõ tu taäp caùc phaùp thieän voâ thöôïng, chö Phaät Theá Toân laïi tu taäp ñaày ñuû giôùi cuûa thaân vaø trí tueä cuûa taâm, thaønh töïu Ñaïi ngaõ khoâng coù haïn löôïng, thaønh töïu voâ löôïng phaùp neân goïi laø Baïc-giaø-phaïm. Laïi nöõa, Phaät Theá Toân coù ñaày ñuû oai ñöùc lôùn, coù theå ñi hoaëc ñeán, hoaëc thaønh hoaëc hoaïi, coù theå töï taïi di chuyeån, dôøi ñoåi, neân goïi laø Baïcgiaø-phaïm. Laïi Phaät Theá Toân phaù tan vónh vieãn taát caû tham saân si v.v..., caùc phaùp baát thieän xaáu aùc. Vónh vieãn phaù tan taát caû taïp nhieãm cuûa kieáp sau, vaø quaû dò thuïc bò khoå thieâu ñoát. Vónh vieãn phaù tan taát caû giaø-beänhcheát ôû ñôøi sau, neân goïi laø Baïc-giaø-phaïm. Nhö coù keä: Phaù haún tham saân si, Caùc phaùp aùc, chaúng thieän, Ñuû phaùp voâ laäu quyù, Neân goïi Baïc-giaø-phaïm. Laïi Ñöùc Phaät Theá Toân ñoái vôùi caùc phaùp chöa ñöôïc nghe nhöng coù theå töï hieåu bieát thoâng suoát, vì coù ñöôïc trí giaùc toái thöôïng cao toät nhaát, thaønh töïu caùc trí hieän phaùp, trí khoâng chöôùng ngaïi. Bieát roõ caùc vieäc saép tôùi, tu taäp quaû Phaïm haïnh vì toaøn theå caùc ñeä töû maø phaân bieät dieãn giaûi giaûng noùi. Thieát laäp Ñaïi Phaùp hoäi, thí moïi giaùo phaùp cho taát caû loaøi höõu tình, neân goïi laø Baïc-giaø-phaïm. Nhö coù keä: Nhö Lai laäp phaùp hoäi, Khaép thöông keû bô vô, Neân laøm thaày trôøi ngöôøi, Kính caån thoaùt bieån khoå.

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 364

Laïi Ñöùc Phaät Theá Toân vì caùc haøng ñeä töû maø tuøy nghi noùi phaùp ñeàu khieán cho hoï ñöôïc vui möøng cung kính tin nhaän, ñuùng theo lôøi daïy baûo chaùnh phaùp maø tu haønh, danh thôm tieáng toát cuûa Ngaøi lan khaép boán phöông trôøi, ai cuõng nghe bieát, ai cuõng khen ngôïi kính leã. Ñoù goïi laø Baïc-giaø-phaïm. Neáu caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät do caùc töôùng nhö theá maø tuøy nieäm nghó nhôù ñeán chö Phaät. Do söï thaáy bieát laøm caên baûn, chöùng trí töông öng vôùi caùc nieàm tin vaø tính chaát cuûa söï tin töôûng, tính chaát tin töôûng ôû hieän taïi, tuøy thuaän aán khaû (chaáp thuaän), hoaøn toaøn kính meán aùi moä vôùi töï taùnh cuûa kính meán aùi moä thöïc söï. Do ñoù loøng luoân laéng yeân vaø thanh tònh, neân goïi ñoù laø Phaät chöùng tònh. Ñoái vôùi nhöõng ñieàu nhö theá, neáu ai gioûi khuyeân baûo khích leä moïi ngöôøi coù ñöôïc, an laäp ñöôïc ñaày ñuû, thì phaûi bieát ñoù goïi laø duøng moïi phöông tieän khuyeân baûo khích leä moïi ngöôøi coù ñöôïc, an laäp ñöôïc ñaày ñuû, thì phaûi bieát ñoù goïi laø duøng moïi phöông tieän khuyeân baûo khuyeán khích vaø giuùp ñôõ an laäp, khieán moïi ngöôøi ñeàu ñöôïc truï vaøo Phaät chöùng tònh. 2. Theá naøo laø goïi laø Phaùp chöùng tònh? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Caùc haøng ñeä töû Phaät, do töôùng nhö theá maø tuøy nieäm nghó nhôù ñeán chaùnh phaùp, laø ñoái vôùi caùc chaùnh phaùp cuûa Phaät ñaõ kheùo leùo dieãn noùi, neáu ai ñöôïc nghe thaáy thì seõ khoâng coøn noùng naûy böùt röùt khoå sôû nöõa. Ñuùng luùc, höôùng daãn dìu daét quan saùt gaàn guõi khieán cho nhöõng ngöôøi coù trí seõ ñöôïc noäi chöùng. Noùi veà “ñaây, naøy” töùc laø chæ cho coõi Duïc naøy, theá giôùi naøy hay chaâu Thieäm-boä naøy. Laïi coù choã noùi “ñaây” laø söï duy trì giöõ gìn giöõa caùc thaân xaùc cuûa thaân naøy vaø nhoùm hoïp tuï taäp laïi maø coù ñöôïc caùi töï theå. Laïi coù choã noùi “ñaây” laø nôi sinh ra, nôi soáng cuûa Phaät vaø caùc ñeä töû cuûa Ngaøi, cuûa caùc vò

Tieân Maâu-ni, caùc baäc Baùc hoïc thoâng tueä, caùc baäc gioûi ñieàu phuïc, caùc baäc gioûi ñieàu thuaän. Laïi coù choã noùi “ñaây” laø caùc giaùo phaùp ñöôïc daïy baûo trao truyeàn khuyeân raên kheùo dieãn giaûng chæ baøy, theá neân noùi laø ñaây. Caùc haøng ñeä töû cuûa Thaùnh (Phaät). Thaùnh töùc laø Phaät, Phaùp, Taêng. Ai ñaõ quy y vôùi Phaät, Phaùp, Taêng thì goïi laø ñeä töû Thaùnh. Do töôùng ñoù maø tuøy nieäm nghó nhôù chaùnh phaùp, laø nhôø vaøo töôùng naøy, phaùp moân naøy, nghóa lyù naøy maø ñoái vôùi caùc chaùnh phaùp khôûi yù nieäm tuøy nieäm nghó nhôù, chuyeân chuù nghó nhôù, khoâng queân maát, khoâng ñeå soùt, coù tính chaát khoâng queân chaùnh phaùp, taâm trí saùng suoát, taùnh nhôù roõ raøng ñaày ñuû. Ñoù goïi laø do töôùng naøy maø tuøy nieäm nghó nhôù chaùnh phaùp. Noùi kheùo noùi, kheùo dieãn giaûng, laø nhöõng ñieàu Ñöùc Phaät noùi veà khoå thì ñích thöïc laø khoå, veà taäp, dieät, ñaïo thì ñích thöïc laø taäp, dieät, ñaïo,

neân goïi laø kheùo noùi. Neáu Ñöùc Phaät Theá Toân ñoái vôùi caùc thöù khoâng phaûi khoå maø noùi laø khoå, khoâng phaûi taäp, dieät, ñaïo maø noùi laø taäp, dieät, ñaïo thì khoâng phaûi laø kheùo noùi. Vì Ñöùc Phaät Theá Toân ñoái vôùi khoå thì noùi laø khoå, vôùi taäp, dieät, ñaïo thì noùi laø taäp, laø dieät, laø ñaïo, thì ñoù laø kheùo noùi. Noùi hieän taïi ñöôïc nghe thaáy (hieän kieán), laø ngay khi tu taäp nhöõng ñieàu Ñöùc Theá Toân noùi veà khoå, taäp, dieät, ñaïo, vaø ngay luùc ñang quan saùt ñaïo lyù ôû trong hieän phaùp thì lieàn nhaäp vaøo khoå, taäp, dieät, ñaïo maø quan saùt, neân goïi laø hieän thaáy (hieän kieán). Coøn nhö ngay khi tu taäp caùc ñieàu Theá Toân noùi veà khoå taäp dieät ñaïo, vaø khi quan saùt ñaïo lyù nhöng khoâng phaûi ôû trong hieän phaùp maø nhaäp vaøo khoå taäp dieät ñaïo vaø quan saùt chaùnh phaùp cuûa Theá Toân thì coù theå chaúng phaûi laø hieän thaáy. Vì chính luùc tu taäp caùc phaùp khoå taäp dieät ñaïo maø Theá Toân ñaõ noùi thì luùc quan saùt ñaïo lyù phaûi ôû trong hieän phaùp, roài nhaäp vaøo khoå taäp dieät ñaïo maø ngay luùc aáy quaùn saùt, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø hieän thaáy. Laïi chính luùc tu taäp caùc ñieàu Theá Toân noùi thì gioûi ñoaïn ñöôïc laø do thaáy khoå, thaáy taäp, thaáy dieät, thaáy ñaïo maø ñoaïn vaø do tu ñaïo maø ñoaïn tuøy nieäm, thì ôû trong hieän phaùp ñoaïn laø do thaáy khoå, thaáy taäp, thaáy dieät, thaáy ñaïo maø ñoaïn vaø do tu maø ñoaïn tröø taát caû tuøy mieân, cho neân goïi laø hieän thaáy. Neáu chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi ñoaïn ñöôïc laø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn vaø luùc döïa vaøo tu maø ñoaïn tuøy mieân, nhöng khoâng phaûi ôû trong hieän phaùp, ñoaïn laø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn vaø do tu maø ñoaïn tröø tuøy mieân, thì chaùnh phaùp cuûa Theá Toân chaúng phaûi laø hieän thaáy. Chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi ñoaïn do thaáy khoå-taäp- dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø luùc do tu maø ñoaïn tuøy mieân, nhöng ôû trong hieän phaùp laø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø do tu maø ñoaïn tröø taát caû tuøy mieân. Cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø hieän thaáy. Laïi chính luùc tu taäp lôøi cuûa Theá Toân noùi maø gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø luùc do tu maø ñoaïn tuøy mieân, ôû trong hieän phaùp lieàn chöùng ñöôïc caùc caùi thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø

do tu maø ñoaïn caùc tuøy mieân, neân goïi laø hieän thaáy. Neáu chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi maø gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø luùc do tu maø ñoaïn tuøy mieân nhöng khoâng ôû trong hieän phaùp, chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø do tu maø ñoaïn tröø caùc tuøy mieân, thì chaùnh phaùp cuûa Theá Toân chaúng phaûi laø hieän thaáy. Vì chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi maø gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø luùc do tu maø ñoaïn tuøy mieân, lieàn

chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø do tu söï maø ñoaïn caùc tuøy mieân, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø hieän thaáy (hieän kieán). Noùi khoâng noùng naûy böùt röùt, nghóa laø taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø khoâng noùng. Vì sao? Vì noùng laø phieàn naõo, maø trong taùm chi Thaùnh ñaïo thì taát caû phieàn naõo khoâng theå naøo coù ñöôïc, khoâng theå naøo gaàn ñöôïc, khoâng coù, khoâng theå naøo coù ñöôïc, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø khoâng noùng. Noùi ñuùng luùc, töùc laø taùm chi Thaùnh ñaïo naøy goïi laø ñuùng luùc. Vì sao? Vì chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi veà khoå taäp dieät ñaïo vaø luùc ñang quan saùt ñaïo lyù, lieàn nhaäp vaøo khoå-taäp-dieät-ñaïo maø hieän roõ quan saùt, cho neân goïi laø ñuùng luùc. Neáu chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi veà khoå-taäp-dieät-ñaïo vaø hieän roõ quan saùt ñaïo lyù, sau ñoù môùi nhaäp vaøo khoå-taäp-dieät-ñaïo maø hieän roõ quan saùt thì chaùnh phaùp cuûa Theá Toân chaúng phaûi laø ñuùng luùc. Vì chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi veà khoå-taäp-dieät-ñaïo vaø luùc hieän roõ quan saùt ñaïo lyù, thì phaûi nhaäp vaøo khoå-taäp-dieät-ñaïo maø hieän roõ quan saùt, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø ñuùng luùc. Laïi chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi ñoaïn tröø thaáy khoå-taäp- dieät-ñaïo, vaø luùc do tu maø ñoaïn tröø tuøy mieân, thì lieàn ñoaïn tröø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø do tu maø ñoaïn taát caû tuøy mieân, neân goïi laø ñuùng luùc. Neáu chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi maø gioûi ñoaïn tröø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn tröø vaø do tu ñeåø ñoaïn tröø tuøy mieân. Sau ñoù môùi ñoaïn tröø do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn vaø do tu ñoaïn tröø taát caû tuøy mieân, thì chaùnh phaùp cuûa Theá Toân chaúng phaûi laø ñuùng luùc. Vì chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi ñoaïn tröø do thaáy veà khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn tuøy mieân, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø ñuùng luùc. Laïi chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo maø ñoaïn, vaø do tu maø ñoaïn tuøy mieân dieät ñaïo töùc thì chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn vaø do tu ñeåø ñoaïn dieät heát caùc tuøy mieân, cho neân goïi laø ñuùng luùc. Neáu chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn vaø do tu ñeå ñoaïn tröø tuøy mieân. Sau ñoù môùi chöùng do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn tröø vaø do tu ñoaïn tröø caùc tuøy mieân dieät, thì chaùnh phaùp cuûa Theá Toân chaúng phaûi laø ñuùng luùc. Vì chính luùc tu taäp lôøi Theá Toân noùi thì gioûi chöùng ñöôïc do thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn tröø vaø do luùc tu maø ñoaïn tröø tuøy mieân dieät ñaïo, lieàn chöùng ñöôïc do thaáy

khoå-taäp-dieät-ñaïo, maø ñoaïn töø vaø do tu maø dieät heát, ñoaïn töø

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 367

caùc tuøy mieân, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø ñuùng luùc. Noùi daãn ñöôøng, töùc laø taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø daãn ñaïo. Vì sao? Laø vì neáu ai tu taäp vaø tu taäp maõi veà taùm chi Thaùnh ñaïo thì ñoái vôùi khoå taäp-dieät-ñaïo maø hieän roõ quan saùt thì noù coù theå höôùng daãn, dìu daét, coù theå tuøy theo, ñeo ñuoåi theo maõi, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø daãn ñaïo dìu daét. Noùi quaùn gaàn, thì taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø quaùn gaàn. Vì sao? Laø vì neáu tu taäp vaø tu taäp caøng nhieàu veà taùm chi Thaùnh ñaïo thì coù theå ñoái vôùi khoå-taäp-dieät-ñaïo maø thaáy bieát ñuùng nhö thaät veà khoå-taäp-dieät-ñaïo, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø quaùn gaàn. Ngöôøi trí ñöôïc noäi chöùng, Phaät vaø ñeä töû Phaät ñöôïc goïi laø baäc trí, ngöôøi trí. Ñoái vôùi khoå-taäp-dieät-ñaïo maø Theá Toân ñaõ noùi thì ngöôøi trí töï trong taâm trí seõ thaáy bieát hieåu roõ, thaáu suoát roõ raøng ñuùng ñaén laø khoå-taäp- dieät-ñaïo, cho neân chaùnh phaùp cuûa Phaät goïi laø ngöôøi trí ñöôïc noäi chöùng (söï noäi chöùng cuûa ngöôøi trí). Neáu caùc ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø theo ñoù nhôù nghó chaùnh phaùp. Thaáy laøm caên baûn, chöùng trí töông öng vôùi caùc nieàm tin, vôùi tính chaát cuûa söï tin töôûng, tin töôûng ngay hieän tieàn, tuøy thuaän, chaáp nhaän, aùi moä vaø tính chaát cuûa söï aùi moä. Taâm trí ñöôïc chöùng ñaéc vaø taâm seõ luoân ñöôïc thanh tònh. Ñoù goïi laø phaùp chöùng tònh. Neáu ai coù theå ñoái vôùi phaùp naøy khuyeân baûo khuyeán khích vaø an laäp, thì phaûi bieát ñoù goïi laø duøng moïi phöông tieän ñeå khuyeân baûo khuyeán khích vaø laäp neân khieán moïi ngöôøi ñöôïc truï vaøo phaùp chöùng tònh ñoù. 3. Theá naøo goïi laø Taêng chöùng tònh? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Caùc ñeä töû cuûa Thaùnh do töôùng nhö theá maø theo ñoù nhôù nghó veà Taêng, töùc laø ñeä töû Phaät, coù ñaày ñuû dieäu haïnh, thaønh thöïc ngay thaúng, laøm vieäc ñuùng lyù, thöïc haønh caùc haïnh phaùp tuøy phaùp, haïnh hoøa kính, haïnh tuøy phaùp. Ñoái vôùi caùc vò Taêng naøy thì coù vò laø Döï löu höôùng, coù vò ñöôïc quaû Döï löu; coù vò laø Nhaát lai höôùng, coù vò ñöôïc quaû Nhaát lai; coù vò ñöôïc Baát hoaøn höôùng, coù vò ñöôïc quaû Baát hoaøn; coù vò ñöôïc A-la-haùn höôùng, coù vò ñöôïc quaû A-la-haùn. Nhö theá goïi chung laø boán höôùng boán quaû Boå-ñaëc-giaø-la. Chuùng ñeä töû Phaät coù giôùi haïnh ñaày ñuû, trí tueä ñaày ñuû, giaûi thoaùt ñaày ñuû, giaûi thoaùt tri kieán ñaày ñuû..., laø baäc ñaùng ñöôïc thænh môøi, ñaùng quy phuïc, ñaùng cung kính. Ñoù laø voâ thöôïng phöôùc ñieàn maø taát caû theá gian neân cuùng döôøng. Noùi laø “ñaây”, nghóa laø coõi Duïc naøy, theá giôùi naøy, chaâu Thieäm Boä naøy. Laïi coù choã noùi “ñaây”, nghóa laø thaân naøy, coù söï giöõ gìn caùc phaàn cuûa thaân xaùc, tuï hoïp laïi maø coù töï Theå. Laïi noùi “ñaây” töùc laø choã sinh ra

SOÁ 1537 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÙP UAÅN TUÙC - Quyeån 2 368

naøy, cuoäc ñôøi naøy coù Phaät vaø caùc ñeä töû, coù caùc tieân nhaân Maâu-ni, caùc baäc thoâng tueä saùng suoát, caùc ngöôøi gioûi ñieàu phuïc, gioûi ñieàu thuaän. Laïi coù choã noùi “ñaây” laø giaùo phaùp naøy ñöôïc daïy doã, truyeàn trao, khuyeân

raên giaûng giaûi, thuyeát phaùp. Ñoù goïi laø ñaây, laø naøy. Noùi ñeä töû cuûa Thaùnh, thì Phaät Phaùp Taêng goïi laø Thaùnh, ñaõ quy y Phaät Phaùp Taêng neân goïi laø ñeä töû Thaùnh. Do töôùng nhö theá maø theo ñoù nhôù nghó ñeán chö Taêng, laø do töôùng naøy, phaùp moân naøy, nghóa lyù naøy, ôû choã chö Taêng maø khôûi yù nieäm theo ñoù maø nghó nhôù, chuyeân chuù nhôù nghó maõi khoâng queân maát, khoâng ñeå soùt, khoâng queân maát phaùp taùnh, taâm trí saùng suoát kyù öùc toát nhôù thaät dai. Ñoù goïi laø do töôùng nhö theá maø tuøy theo nhôù ñeán Taêng. Noùi laø dieäu haïnh (haïnh nghieäp thieän), nghóa laø Theá Toân noùi coù boán thöù haïnh: 1. Khoå trì thoâng. 2. Khoå toác thoâng. 3. Haïnh laïc trì thoâng. 4. Haïnh laïc toác thoâng. Caùc ñeä töû Phaät ôû trong caùc haïnh ñoù neân goïi laø dieäu haïnh. Laïi Theá Toân noùi coù boán thöù haïnh: 1. Haïnh khoâng an oån. 2. Haïnh ñöôïc an oån. 3. Haïnh ñieàu phuïc. 4. Haïnh tòch tónh. Caùc chuùng ñeä töû Phaät chæ coù ba haïnh sau, neân goïi laø dieäu haïnh (haïnh nghieäp toát laønh). Thöïc thaø ngay thaúng, taùm chi Thaùnh ñaïo naøy goïi laø thöïc thaø ngay thaúng. Vì sao? Vì taùm chi Thaùnh ñaïo khoâng heà cong veïo vieãn voâng, khoâng xa xoâi mô hoà maø laø ngay thaúng chaùnh tröïc, hieän thöïc baèng phaúng, ñi ngay vaøo cuoäc soáng hieän taïi. Caùc chuùng ñeä töû cuûa Phaät coù caùc haïnh ñoù neân goïi laø haïnh thöïc thaø ngay thaúng. Haïnh ñuùng lyù (laøm ñuùng lyù), taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø haïnh ñuùng lyù. Caùc chuùng ñeä töû Phaät ôû trong haïnh ñoù neân goïi laø haïnh ñuùng lyù. Laïi Ñöùc Theá Toân noùi coù boán nieäm truï (töù nieäm xöù), boán thöù chaùnh thaéng (boán chaùnh caàn), boán thöù thaàn thoâng, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, vaø chaùnh ñònh cuøng caùc thöù tö löông ñaày ñuû neân goïi laø ñuùng lyù. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Chæ coù moät con ñöôøng naøy, ñaïo lyù naøy coù khaû naêng giuùp taát caû caùc loaøi höõu tình ñeàu ñöôïc thanh tònh, vöôït thoaùt moïi öu saàu, dieät heát caùc khoå naõo vaø chöùng ñöôïc phaùp ñuùng lyù. Ñoù laø caùc thöù chaùnh

ñònh, caùc thöù tö löông ñaày ñuû vaø baûy chi Thaùnh ñaïo..., cuûa Phaät, thì goïi laø chaùnh ñònh vaø tö löông ñaày ñuû cuûa Phaät. Theá naøo laø baûy phaùp? Töùc ñaàu tieân laø chaùnh kieán..., cho ñeán chaùnh nieäm. Nhôø vaøo chaùnh ñònh cuûa Phaät vaø vôùi baûy chi Thaùnh ñaïo naøy ñeå höôùng daãn daét dìu vieäc tu haønh, ñieàu trò caùc loãi laàm neân môùi ñöôïc thaønh töïu ñaày ñuû, cho neân goïi laø chaùnh ñònh tö löông ñaày ñuû cuûa Phaät. Caùc ñeä töû Phaät thöïc haønh caùc vieäc nhö theá neân goïi laø haïnh ñuùng lyù. Phaùp tuøy phaùp haønh thì Nieát-baøn goïi laø phaùp, coøn taùm chi Thaùnh ñaïo thì goïi laø tuøy phaùp. Caùc ñeä töû Phaät laøm caùc vieäc ñoù, coù caùc haïnh ñoù, neân goïi laø phaùp tuøy phaùp haønh. Laïi coøn bieät giaûi thoaùt thì goïi laø phaùp, coøn bieät giaûi thoaùt luaät nghi (giôùi luaät) thì goïi laø tuøy phaùp. Chuùng ñeä töû Phaät ôû trong caùc haïnh ñoù, laøm caùc vieäc ñoù, neân goïi laø phaùp tuøy phaùp haønh. Laïi thaân luaät nghi (thaân giöõ luaät). Giöõ luaän nghi vaø coù ñôøi soáng thanh tònh thì goïi laø phaùp, coøn thoï trì tuaân giöõ caùc phaùp aáy thì goïi laø tuøy phaùp. Caùc chuùng ñeä töû Phaät ôû trong caùc haïnh ñoù, laøm caùc vieäc ñoù thì goïi laø phaùp tuøy phaùp haønh. Haïnh hoøa kính laø caùc chuùng ñeä töû Phaät coù cuøng moät thöù giôùi luaät,

cuøng caùc moân hoïc, cuøng moät lôøi dieãn noùi, cuøng moät thöù bieät giaûi thoaùt thì cuøng giöõ giôùi, cuøng hoïc, cuøng noùi, cuøng ñöôïc bieät giaûi thoaùt. Ñieàu Tyø-kheo moät traêm tuoåi hoïc, thaày Tyø-kheo môùi cuõng phaûi hoïc. Ñieàu Tyø-kheo môùi hoïc, thaày Tyø-kheo moät traêm tuoåi cuõng phaûi hoïc. Phaùp maø Tyø-kheo moät traêm tuoåi hoïc, thaày Tyø-kheo môùi cuõng hoïc nhö vaäy. Phaùp maø Tyø-kheo môùi phaûi hoïc, thaày Tyø-kheo moät traêm tuoåi cuõng hoïc nhö vaäy. Caùc chuùng ñeä töû Phaät hay ôû trong haïnh ñoù, coù cuøng moät tính chaát veà moät thöù giôùi, moät moân hoïc, moät lôøi noùi, moät bieät giaûi thoaùt vaø coù chung caùc tính chaát cuøng giöõ giôùi, cuøng hoïc, cuøng giaûng noùi, cuøng bieät giaûi thoaùt..., cho neân goïi laø haïnh hoøa kính. Laïi caùc chuùng ñeä töû Phaät thöôøng giuùp ñôõ, cung kính quyù troïng nhau, nhöôøng nhòn nhau. Ñoái vôùi baäc Tröôûng tuùc, luùc naøo cuõng traân troïng ñöùng daäy ñoùn tieáp, khoanh tay, chaáp tay maø an uûi thaêm hoûi, leã baùi, luoân luoân bieåu hieän söï hoøa thuaän kính nhöôøng. Caùc ñeä töû Phaät luoân luoân laøm nhö theá neân goïi laø haïnh hoøa kính. Haïnh tuøy phaùp laø taùm chi Thaùnh ñaïo thì goïi laø tuøy phaùp. Caùc haøng ñeä töû Phaät luoân luoân ñoái vôùi taùm phaùp ñoù maø tuaân giöõ haønh trì, tuøy thuaän, luoân ôû trong ñoù maø daïo chôi ngaém xem ñi laïi..., neân goïi laø haïnh tuøy phaùp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.